

Kruidtuinlaan 50 bus 165
B - 1000 Brussel
T. +32 2 508 85 85
vraag@mi-is.be
www.mi-is.be

Aan de Voorzitter van het Vast Bureau van
Wichelen
Sociaal Huis
Oud Dorp 2
9260 Wichelen

Onderwerp: Geïntegreerd inspectieverslag POD MI

Dienst: Inspectiedienst POD MI

Datum:

Uw brief van:

Bijlage(n): 5

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: Wichelen/W65M-W65B-RMID-RMIB-KNI/2023

Betreft: Geïntegreerd inspectieverslag

Geachte Voorzitter,

Hierbij vindt u het verslag van de inspecties die plaatsvonden in uw centrum op 8, 15 en 20/3/2023.

Dit inspectieverslag bestaat uit drie delen:

- Een algemene analyse over het verloop van de inspectie, de resultaten van de inspecties en de aanbevelingen
- Een bijlage per gecontroleerde materie met de verschillende boekhoudkundige tabellen en uitleg over de gevolgde procedure
- De controletabellen per begunstigde

Indien u vragen hebt over deze controle, kunt u contact opnemen met uw inspecteur via mi.inspect_office@mi-is.be.

Briefwisseling dient gericht te worden aan de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie (POD MI), Dienst Inspectie, Kruidtuinlaan 50 bus 165, 1000 Brussel.

I. INLEIDING

De missie van de POD Maatschappelijke integratie is de voorbereiding, uitvoering, evaluatie en opvolging van het federale beleid voor maatschappelijke integratie, waardoor ieders sociale grondrechten op duurzame wijze worden gegarandeerd.

De controles die door de inspectiedienst in de OCMW's worden uitgevoerd, passen in deze missie en gaan uit van de volgende visie ;

- **Controle** op de toepassing van de federale wetgeving voor maatschappelijke integratie aan de hand van juridische, administratieve en financiële inspecties
- **Advies** aan de OCMW's over het wettelijk kader en de concrete toepassing van de regelgeving
- **Kennis:** door haar schakelfunctie tussen de administratie en de actoren op het terrein draagt de dienst inspectie bij tot de strategische voorbereiding van het beleid inzake maatschappelijke integratie.

Om deze opdracht tot een goed einde te brengen, stelt de inspectiedienst zich de volgende doelstellingen;

- Toezien op een uniforme en correcte toepassing van de wetgeving en reglementering aangaande de subsidies die de federale staat toekent aan de OCMW's.
- Houden van doelgerichte, uniforme en periodieke controles van de OCMW's op boekhoudkundig, administratief en juridisch vlak. Deze controles dragen bij tot de gelijke wettelijke behandeling van de gebruikers van de OCMW-diensten.
- Verzamelen van informatie om het beleid inzake maatschappelijke integratie en armoedebestrijding te optimaliseren.
- Uitbouwen van structurele en kwalitatieve relaties met de OCMW's (belangrijkste partners van de federale administratie) met het oog op een goede communicatie en een kwaliteitsvolle dienstverlening.
- Uitwisselen van informatie met de interne diensten van de POD MI.
- Meewerken aan het actieplan voor de strijd tegen de sociale fraude waartoe in 2011 door de Regering werd besloten.

Met deze controles wil de dienst inspectie de waarden van de POD MI verdedigen;

- Respect
- De kwaliteit van de dienstverlening en klantvriendelijkheid
- Gelijke kansen voor iedereen
- Diversiteit
- Openstaan voor verandering

De procedure voor de controles wordt toegelicht op de website van de POD MI (<http://www.mi-is.be/nl/tools-ocmw/handleiding>).

2. INSPECTIES

	Omschrijving	Jaar	Bijlage
1	Wet van 02/04/1965: controle van de medische kosten	2019-2021	Bijlage 1: Controle van de medische bewijsstukken, Wet van 02/04/1965
2	Wet van 02/04/1965: boekhoudkundige controle	2019-2020	Bijlage 2: Controle toelagen, Wet van 02/04/1965
3	Recht op Maatschappelijke Integratie, Wet van 26/05/2002: controle van de sociale dossiers	2021	Bijlage 3: Controle van de sociale dossiers, Wet van 26/05/2002
4	Recht op Maatschappelijke Integratie, Wet van 26/05/2002: boekhoudkundige controle	2018-2020	Bijlage 4: Controle van de toelagen, Wet van 26/05/2002
	Tijdelijke premie COVID	2020	Bijlage 4: Controle van de toelagen, KB n° 47 van 26 juni 2020 met het oog op het toekennen van een tijdelijke premie
5	Stookoliefonds (verwarmingstoelage)	geen controle uitgevoerd	Bijlage 5: Controle van het Stookoliefonds
6	Controle van het Uniek Jaarverslag	geen controle uitgevoerd	Bijlage 6: Controle van het Uniek Jaarverslag
7	De behandeling van de knipperlichten	2019-2021	Bijlage 7: Controle van de knipperlichten, OB van 14/03/2014

U vindt een gedetailleerde beschrijving van de uitgevoerde controles in de bijlagen van dit verslag.

3. VOORBEREIDING EN VERLOOP VAN DE INSPECTIE

De informatie betreffende de voorbereidingen van de inspecties werd een eerste mail via mail aan uw OCMW gestuurd op 22/11/2022. De inspecties werden naar een later tijdstip gebracht omwille van de afwezigheid van de inspecteur.

Bij aanvang van de inspecties ontbraken de volgende gevraagde stukken:

- de effectieve ontvangsten uit de boekhouding.

De inspecteur bezorgde aan de financiële dienst de richtlijnen om de correcte rapporten uit het softwareprogramma te halen.

Een deel van de controle van de financiële stukken werd via thuiswerk uitgevoerd op 10/3/2023.

De voorbereiding was van een goede kwaliteit zodat de controle vlot verliep.

De inspecteur heeft de controles in uitstekende werkomstandigheden kunnen uitvoeren. Tevens wenst de inspecteur de goede medewerking van uw personeelsleden te benadrukken.

Zij beantwoordden alle gestelde vragen en hebben indien nodig bijkomende informatie verschaft.

4. VASTSTELLINGEN EN AANBEVELINGEN

De opmerkingen en aanbevelingen hieronder zijn een herinnering aan de juiste toepassing van de voorschriften en/of procedures en/of het onderzoek van de subsidievoorwaarden en/of goede praktijken die voor de gecontroleerde materies moeten geïmplementeerd worden.

Wet van 02/04/1965, controle medische kosten

Controle individuele dossiers:

Sociaal onderzoek:

het opvragen van een garant/borgsteller is overbodig wanneer de begunstigde een nog lopende asielaanvraag heeft. De garantstelling vervalt namelijk tijdens de asielprocedure.

Opmerkingen die tijdens de vorige inspectie zijn gemaakt en nog steeds relevant zijn: (vorige controle uitgevoerd 12/2021 - huidige controleperiode is 2019 tem 2021)

Kennisgevingen-beslissingen:

Een beslissing is individueel bijgevolg adviseren wij u om duidelijk alle betrokken gezinsleden met naam te vermelden in de beslissingen en kennisgevingen.

In de gecontroleerde dossiers werden er beslissingen teruggevonden, maar deze zijn niet volledig geformuleerd. Een volledig geformuleerde beslissing voorziet in de aflevering van een medische kaart Mediprima (voor de kosten in een verplegingsinstelling), een ten laste name van de medische/farmaceutische kosten buiten de verplegingsinstelling en vermeldt een duurtijd.

Een voorbeeld van een alomvattende formulering van een kennisgeving zou kunnen zijn:

“Vanaf dd/mm/yy neemt het OCMW de medische en farmaceutische kosten ten laste volgens de regels van de ziekteverzekering (inclusief/exclusief remgeld (*schrappen wat niet past*)). Het OCMW levert tevens een medische kaart af voor de kosten in een verplegingsinstelling (zoals een ziekenhuis) (inclusief/exclusief remgeld). Ten laatste binnen een jaar (*of korter- volgens werking OCMW*) kan deze beslissing herzien worden.”

Herzien van de beslissing: zodra er een aansluiting bij het ziekenfonds is moet onmiddellijk een nieuwe beslissing genomen worden inzake de medische kosten.

De aansluiting ziekenfonds heeft namelijk enerzijds de stopzetting van de medische kaart tot gevolg (Mediprima), anderzijds zal het OCMW een beslissing moeten nemen mbt de ten laste name van de remgelden. Het OCMW mag niet wachten met de stopzetting of herziening tot de betrokkene(n) het LOI verlaten.

Het is hierbij tevens belangrijk om in de verslaggeving steeds duidelijk de aansluitingsdatum bij het ziekenfonds te vermelden.

Wet van 02/04/1965, boekhoudkundige controle

Er werd slechts een gering verschil opgemerkt, een eventueel te weinig ontvangen toelage.

Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers

De gecontroleerde dossiers waren overzichtelijk samengesteld, de sociale verslagen waren uitvoerig en duidelijk.

De inspectrice vraagt uw aandacht en bijsturing voor volgende punten:

Rekeninguittreksels:

Bij het onderzoek van het recht moet rekening worden gehouden met de bestaansmiddelen die op het moment van de aanvraag aanwezig zijn; daarom kan alleen het uittreksel (van de lopende rekening/eventueel spaarrekening) van de dag van de aanvraag worden gevraagd en niet van de drie maanden die aan de aanvraag voorafgaan.

De eis om systematisch de volledige rekeninguittreksels van de laatste 3 maanden voor te leggen vormt een onaanvaardbare inbreuk in het privéleven van de gebruiker.

Het RMI is een recht en het OCMW mag in haar onderzoek naar het leefloon geen waardeoordeel vellen over de uitgaven van de aanvrager in de maanden voorafgaan aan zijn aanvraag.

De toekenning of de verlenging van het RMI laten afhangen van het voorleggen van deze rekeninguittreksels is evenmin correct; artikel 3 van de wet van 26/05/2002 somt de 6 toekenningsvoorwaarden op van het recht op maatschappelijke integratie, er kunnen geen aanvullende voorwaarden gecreëerd worden.

De arbeidsrechtbanken hebben meermaals geoordeeld dat de OCMW's niet systematisch mogen eisen dat elke aanvrager zijn rekeninguittreksels voorlegt bij de herzieningen van een dossier; deze eis is enkel wettelijk gerechtvaardigd als er concrete en objectieve aanwijzingen zijn die twijfel doen rijzen over de omvang van de middelen van de betrokken persoon.

Algemeen GPMI -geldigheidsduur:

Uw centrum beperkt de duur van het GPMI in meerdere dossiers tot 1 jaar, wat kan leiden tot een periode die niet gedekt wordt door een GPMI. Geen geldig GPMI betekent ook geen toelage.

De inspectie stelt voor om als 'einddatum' de zinsnede 'tot de gerechtigde geen recht meer heeft op leefloon' op te nemen. Dit kan als standaardclausule worden opgenomen voor de algemene GPMI's.

Er wordt dan wel aanbevolen om een fasering met duidelijke richtdata op te maken alsook is het dan belangrijk dat de afspraken zelf duidelijk afgebakend zijn in een relatief korte tijdspanne (volgens het principe 'wie doet wat tegen wanneer').

GPMI student – geldigheidsduur:

Ook voor wat, meer specifiek, de GPMI "student" betreft zou het beter zijn als de overeenkomst (het GPMI) de volledige duur van de studies dekt en een addendum op te stellen bij een wijziging van bv studierichting. (ART. 11, wet van 26/05/2002 - omzendbrief van 03/08/04).

Toekenning voorschotten :

In meerdere dossiers werd opgemerkt dat het OCMW eerst voorschotten (op werkloosheidsuitkering, ziekte-uitkering, ..) toekent om dit vervolgens na een paar maand om te zetten naar een leefloon. Dit zorgt voor verschillende bijkomende problemen en

opmerkingen. (zie ook opmerkingen controle boekhouding) Deze werkwijze werd door uw diensten in 2022 aangepast. De positieve effecten zullen hiervan bij volgende controles zichtbaar zijn.

Opmerkingen die tijdens de vorige inspectie zijn gemaakt en nog steeds relevant zijn:

Beslissing GPMI- verlenging bijzondere toelage:

Om de verlenging te verkrijgen van de bijzondere toelage GPMI moet het OCMW de redenen motiveren waarom de betrokkene bijzonder ver verwijderd is van een maatschappelijke en/of sociaal-professionele integratie en dat er bijkomende specifieke begeleiding nodig is. De formulering die het OCMW hanteert als motivatie voor de verlenging van het traject is in deze niet correct (uw trajectplan wordt verlengd omdat uw leefloon verlengd is en dezelfde afspraken blijven geldig, of trajectplan blijft behouden).

Recht op Maatschappelijke Integratie, boekhoudkundige controle

Budgettaire aanrekening:

Voor het jaar 2020 werd opgemerkt dat er op het artikel 6480000 tevens leefgeld geboekt staat voor LOI bewoners (beleidsitem 090300). Dit hoort niet thuis op dit specifiek artikel, dat enkel bestemd is voor leeflonen toegekend onder de RMI wetgeving. Gelieve de nodige aanpassingen te doen in het rekeningstelsel en de leefgelden voor de loi-bewoners aldus op een ander artikel te boeken bv 6482320, dit om de nodige transparantie in de boekhouding te verhogen.

Bij een beslissing van omzetting voorschotten op werkloosheid, ziekteuitkering,.. naar toekenning leefloon werd in enkele dossiers opgemerkt dat dit verkeerde boekingen genereert.

(zie ook opmerking bij controle sociale dossiers) Deze werkwijze werd door uw diensten in 2022 aangepast. De positieve effecten zullen hiervan bij volgende controles zichtbaar zijn.

Opmerkingen die tijdens de vorige inspectie zijn gemaakt en nog steeds relevant zijn:

Bij de doorgave van de ontvangsten (=terugbetalingen door cliënten of derde instanties) wordt door het OCMW -voor de gecontroleerde periode 18-20 - nog te veel gewerkt met herzieningen met terugwerkende kracht via C formulier of herziening B formulier i.p.v. doorgave via D formulier. Ook in de boekhouding wordt hierdoor een negatieve ASOC gecreëerd i.p.v. een vordering op de 7 rekening VSOC.

In het geval het bijvoorbeeld gaat om een subrogatie, moet er voor de doorgave naar de POD van deze teruggave altijd gewerkt worden met een D formulier op het ogenblik de 3de instantie de voorschotten op leefloon terugbetaald.

Ik wil er u eveneens aan herinneren dat de terugbetaling via het opstellen van een formulier C met terugwerkende kracht de terugvordering tot gevolg heeft van de personeelskosten in verband met deze periode en de bijzondere subsidie van 10 % in het kader van het GPMI (sinds 01/11/2016), terwijl de doorgave van de terugbetaling via formulier D geen enkel gevolg heeft voor de terugbetaling van deze bijkomende subsidies.

Uw manier van werken heeft dus tot gevolg dat u bepaalde toelagen misloopt. (de inspectie verwacht dat er een wijziging is in de werkwijze in de loop van 2021 - dit zal bij een volgende controle opgevolgd worden)

In enkele dossiers werd opgemerkt dat het boekingsproject niet definitief werd gezet waardoor bepaalde begunstigden niet uitbetaald werden. (in tegenstelling tot voorgaande controle is het aantal betrokken dossiers beperkt)

De inspectie raadt uw diensten aan om hier een interne controle op te voorzien.

Een goede communicatie en regelmatig overleg tussen de financiële dienst en de sociale dienst (voor de aangifte nr POD) is voor de opvolging van terugvorderingen en/of subrogaties cruciaal.

De behandeling van de knipperlichten

Er was voor 1 dossier nog een openstaand knipperlicht. De correcte motivatiecode werd toegekend.

Er is een goede opvolging van de knipperlichten die maandelijks verzonden worden.

Graag vragen wij uw aandacht voor het volgende:

Het OCMW en zijn financieel beheerder hebben de verplichting tot opvolging van schulden en dienen alles in het werk te stellen met het oog op de terugvordering ervan. In dit kader wordt sterk geadviseerd om een efficiënt debiteurenbeheer uit te werken, rekening houdend met het onderscheid in regelgeving tussen OCMW en gemeente.

Het is vanzelfsprekend dat voor dossiers die nog lopende zijn binnen de sociale dienst steeds eerst overleg gepleegd wordt met de maatschappelijk werker of diensthoofd sociale dienst.

5. DEBRIEFING EN ALGEMENE OPMERKINGEN

5.1 Evolutie ten opzichte van eerdere controles

Medische kosten wet 2/4/65: omdat de gecontroleerde periode zich voor de datum van de laatste uitgevoerde inspectie bevindt komen dezelfde opmerkingen terug. De inspectie zal erop toezien dat het OCMW vanaf 2022 aanpassingen deed in haar werkwijze (meer bepaald mbt de beslissingen).

RMI Leefloon dossiers: het OCMW heeft met de geformuleerde opmerkingen van de voorgaande inspectie rekening gehouden.

Financiële controle wet 2/4/65 en boekhoudkundige controle RMI: voor beide controles zijn de terug te vorderen bedragen minder dan bij de voorgaande controle.

Knipperlichten: we merken een gunstige evolutie op mbt de opvolging van de knipperlichten.

5.2 Debriefing

Na de controles werd tijd gemaakt om de vaststellingen en aanbevelingen van de verscheidene controles met aantal personeelsleden van het OCMW te bespreken. Tijdens deze debriefing konden de personeelsleden van het OCMW ook bijkomende vragen stellen aan de inspecteur.

6. CONCLUSIES

De onderstaande tabellen geven een overzicht van de eventueel te weinig ontvangen toelagen en de te veel ontvangen toelagen.

Te weinig ontvangen toelagen

Controle	Gecontroleerde Periode	Eventueel te weinig ontvangen	Terugvorderings-procedure
Wet van 02/04/1965, boekhoudkundige controle	2019-2020	Zie bijlage 2	Uit te voeren door uw diensten
Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers		Zie bijlage 3	Uit te voeren door uw diensten
Recht op Maatschappelijke Integratie, boekhoudkundige controle	2018-2020	Zie bijlage 4	Uit te voeren door uw diensten

Te veel ontvangen toelagen

Controle	Periode	Terugvordering	Terugvorderings-procedure	Terugvorderings-periode
Wet van 02/04/1965, controle van de medische kosten	2019-2021	21,06 €	vrijgesteld	
Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers	2021	Cf. bijlage nr. 3	Door onze diensten	Op een van de volgende maandelijkse kostenstaten
Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers - GPMI	2021	Cf. bijlage nr. 3	Door onze diensten	Op een van de volgende maandelijkse kostenstaten
Recht op Maatschappelijke Integratie, boekhoudkundige controle	2018-2020	2.978,75 €	Door onze diensten	Op een van de volgende maandelijkse kostenstaten

Terugvorderingen voor een bedrag lager dan 25 Euro worden vrijgesteld van terugvordering.

Mag ik u verzoeken om uw akkoord binnen een termijn van 15 werkdagen volgend op de ontvangst van dit verslag te verzenden naar mi.inspect_office@mi-is.be

Als er geen antwoord volgt binnen de opgelegde termijn wordt dit beschouwd als een aanvaarding van de resultaten van de inspectie. Indien u de conclusies van dit verslag wenst te

betwisten, gelieve alle bewijsstukken binnen 15 werkdagen per e-mail aan bovenstaand adres toe te zenden.

Met vriendelijke groeten,

Voor de Voorzitter van de POD Maatschappelijke Integratie:
Het diensthoofd van de inspectiedienst,

Béregère Steppé